

Spoštovani tovariš urednik

na žalost mi trenutne delovne obveznosti, ki so odmaknjene od »literarnega« dela, ne dopuščajo, da bi na zastavljena vprašanja obširno odgovoril. Po drugi strani pa se mi zdi, da na nekatera tudi ob daljši pripravi ne bi mogel ustrezno odgovoriti ali pa bi ponavljal stvari, ki so jih mnogi pred mano že dovolj poudarjali in tudi (verjetno) bolje artikulirali.

Kajti položaj literature — in ne samo »mlade«, ampak nasploh — se mi ne kaže v kdove kako rožnati luči. Povsem očiten je namreč odmik zanimanja javnosti od literature k nekaterim bolj atraktivnim umetniškim praksam, kar je predvsem izrazito pri mladih. Tako je odmev na — celo — samostojne knjižne objave izredno pičel, če ob tem izvzamemo »obvezne« recenzije v nekaterih javnih občilih, ki pa s svojo inertnostjo pravzaprav ničesar ne povedo. Povsem mimo pa seveda gredo revialne objave, ki jih — razen redkih prijateljev in še redkejših kolegov — nihče ne opazi, tudi tedaj, ko gre za opaznejše odmike od povprečja, kar je spet nekako značilnost »mladih«.

Zaradi tega in seveda še vrste drugih razlogov se mi zdi tudi povsem nemogoče govoriti o kakšni prevladujoči (filozofski) miselni usmeritvi mladih, saj je vse prepuščeno naključju. Izrazit slogoven profil se mi sicer zdi lasten nekaterim »mladim«, vendar je spet povsem lasten vsakemu posebej.

Ker ne pišem agitek niti didaktičnih pesmi ali romanov, mi je pravi smisel moje literature »družbeno« docela nejasen. Namen mojih pesmi je — kakor ga vsaj skušam izraziti — v tem, da bi eventualnega bralca napeljal na to, da bi iz določenega položaja v pesmi nadaljeval njeno graditev, da bi ta položaj skušal obdelati po svoje. Seveda pa imam dostikrat občutek, da zahtevam preveč.

Ne čutim nikakršne potrebe po skupinskem nastopanju, ker iz prakse vem, da se to brez trdnih ideoloških (estetskih ipd.) načel ne da izpeljati, zato je bolje, da dela vsak sam. Seveda pa čutim močno potrebo po sprotni kritiški spremljavi kot tudi po teoretski, če seveda ta ni sama sebi namen (kar pa na žalost po pravilu je).

Se najlažji je seveda odgovor na vprašanje o piscih, ki se mi zdijo izrazito pomembni za razvoj mojega videnja literature. Toliko bolj, ker so

nekateri sloveski javnosti skoraj povsem neznani ali pa jih iz tega ali onega (ideološkega?) razloga povsem brez potrebe ignoriramo, čeprav gre pri tem pogosto za imena, ki so pomembna za celotno svetovno literaturo in jih lahko — vsaj delno — najdemo v hrvaških ali srbskih prevodih. Tak je primer z Jorgejem L. Borgesom, ki je nedvomno ena izmed dominantnih figur svetovne literature, če ne drugače tudi zato, ker je omogočil izrazito nov pogled na literaturo. Razen redkih in tudi ne najbolj ustreznih prevodov v revijah pa je Slovincem povsem neznan. Podobno je z grškimi pesniki, ki pomenijo trenutno enega izmed vrhov evropskega in svetovnega pesništva, v prevodu pa nimamo niti Konstantina Kavafija kot začetnika sodobnega grškega pesništva. Prav tako je z Janisom Ritsosom, izredno plodovitim, družbenokritičnim pesnikom, ki ga spoštujejo in prevajajo tako na Vzhodu kot Zahodu. Povsem neznan nam je velikan portugalske poezije Fernando Pessoa (z vsemi svojimi homonimi), skoraj nič bolje ni z Brechtom, Pasternakom, Mandelštamom, Cvetajevu, nekaterimi španskimi in južnoameriškimi pesniki.

In čisto na koncu — po dobri slovenski navadi — imamo tudi doma nekaj odličnih pesnikov, ki pa jih (iz zavisti?) ljubosumno skrivamo pred svetom. Edvard Kocbek je brez dvoma eden izmed vrhov sodobnega pesništva. Predvsem on pa me — poleg prej naštetih — še vedno najbolj inspirira.

Na žalost ne vem ničesar o avantgardizmu in postmodernizmu, prepričan pa sem, da vam bodo predvsem na to vprašanje temeljito odgovorili drugi.

S tovariškimi pozdravom

V Ljubljani, 18. 9. 1982

Sedem pesmi

EQUILIBRIUM morda je krivo le to, da si ne drznem več
stopiti korak tjavdan in da me za vsak tak,
le v mislih storjeni korak, prešine topa bolečina

skoz brazgotine, ki so tu od prejšnjih padcev.
prejšnjih padcev! vse sem jih premislil in jih umestil
v svoj tek prek le z nitjo označenih poti.

a morda se mi vse to le dozdeva, nalašč mi kaže
v tej podobi, ki sem jo sešil iz davno prêšlih podob.
zato se moje ravnotežje tako rado spreminja

in me z vsakim novim dnem peha v padec.

kako se hitro vse je spremenilo!
sedaj, ko podrli smo obzidje, je vse laže,
spet dihamo ta sveži zrak in nič se

nam ne postavlja na pot, ki nam jo kažejo
množice heliantov! sami smo, pa vendar
ne osamljeni. v vetru nam odzvanja glas,

kako nekemu, ki je v naših mislih, pripada vse,
kar je še prijetnega tu naokoli. prav vsaka
stvar, beseda, ki nam trepet razširi po telesu,

pravi: deklice z odtisi sonca so obrnile hrbet!

TRN imenoval sem te glas, ves nabrekel od neznosne žeje
in prav vse besede, ki sem jih brisal nekaj let,
so spet preniknile na plano. čutil sem te kepe,

ki so se v meni kotalile, kako so pod seboj drobile
vse, za kar sem moledoval. ne znam si vzeti,
kar mi je drago, vse izpuhti izpod dlani,

ki neprestano bega. še ko se v sanjah zgosti svetloba,
te čutim le kot migotanje drobnih slik, ki jim je
sijaj zbledel prav na prelomu leta. in spet sem tu,

v prostoru in spet mezi iz mene pomanjkljivost.

REZ najprej sem tvojim zenicam nastavil
vse, kar sem v letih trme izpraskal
iz prsti, iz kupov listja z razlomljenih dreves.

in mislil sem, kako so disonance izzvenele,
da se ne lomijo več krhki zlogi,
ki jih jezik s trudom oblikuje.

in koščki groze, ki so lebdeli nad glavami,
so z vsakim dnem podaljševali svoje
sence, ki so se vlekli skozi prostor,

kjer besede le *nam* pomenijo!

OKTOBER vse te temne ure zamolkle, ki jih bomo
živeli, kdo nam jih bo zapolnil, ko
nas bo zapustil zven heliantov?

samo patinirane barve s starih pastelov
bodo še žarele v zenicah, ko bomo veke
priprli in se bo ritem samoglasnikov umiril.

mehka gniloba večerov in usedlina meditantov
zagrinja naše telesne votline, zdaj že nakičene
s tvarino, ki ji pravimo otožnost in prav nič

nas več ne reši pred zverženostjo ust.

LOM prehitro je v meni zaživela ta dvojina
in vse novote, ki mi jih je ponujala sprememba!
zato se je ta lom, lom krhke steklovine,

ki s svojim ostrim robom riše vzorce
po otrpli koži, nenadoma razprl.
veter zdaj trga predivaste besede, tkivo

melanholije, razdejanje — kot je to
nekdo imenoval — ki mu poznam začetek,
a se mi konec neprestano izmika.

SRD rešitev je v krohotanju, v rahlem samopomilovanju,
v brezskrbnem zamahu roke, v trepetu vek.
zdrsel sem dol do dna, razpet v dvomu, ki me je

sekal s hladnim rezilom, da me je srh spreletal.
in sem vstal in tekel, za kos povečal srd sveta,
ki mu je rok potekel v spartanskih časih.

gnev gloda glas zdaj, zatekli glas, napolnjen
s helianti, ki se jim cvetni prah osipa na donečo
zemljo, da se na vse strani širi zamirajoči jek.

rešitev je v krohotanju, v rahlem samopomilovanju!